

Avsiktsförklaring för samverkan mellan Statens kulturråd och Västra Götalandsregionen avseende kulturverksamhet 2010

Statens kulturråd (Kulturrådet) och Västra Götalandsregionen (VGR) vill gemensamt utveckla och fördjupa samverkan inom kulturområdet. Det görs inom ramen för en avsiktsförklaring för samverkan inom de områden där både Kulturrådet och Västra Götalandsregionen är verksamma. Grunden för avsiktsförklaringen om samverkan är de nationella kulturpolitiska målen och de regionala kulturpolitiska målen. Samverkan ska präglas av stor öppenhet gentemot kulturlivets aktörer och kommunerna i Västra Götaland.

Syfte

Syftet med den fördjupade samverkan är

- att skapa bättre förutsättningar för konst- och kulturlivets utveckling i Västra Götaland
- att ge alla i Västra Götaland tillgång till ett omfattande och varierat kulturutbud av hög kvalitet

Kulturpolitiska perspektiv

Delaktighet

Mångfald, jämställdhet och tillgänglighet är perspektiv som tydligare ska integreras i kulturverksamheten. Barns och ungas rätt till kultur ska särskilt prioriteras. Kulturrådet och VGR avser att gemensamt verka för att hänsyn generellt tas till dessa perspektiv och prioriteringar inom de områden som är föremål för samverkan och stöd. Förnyelse- och utvecklingsprojekt som stödjer utvecklingen inom dessa områden ska särskilt prioriteras i samarbetet.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till den offentligstödda kulturverksamheten ska öka. Särskilda insatser ska göras för att stärka ett öppet och inkluderande kulturliv.

Förnyelse och utveckling

En förutsättning för förnyelse och utveckling i kulturlivet är att det finns utrymme för både kontinuitet och flexibilitet i kulturpolitiken. Förnyelse och utveckling innefattar dels stöd till det oetablerade och oprövade inom kulturområdet, dels stöd till befintliga kulturinstitutioner och kulturaktörer i deras förnyelse- och utvecklingsarbete.

Vår samverkan innefattar att identifiera utvecklingsbehov och gemensamma insatser för förnyelse och utveckling vid de regionala kulturinstitutionerna i Västra Götaland, det fria kulturlivet samt andra verksamheter och projekt inom det konstnärliga och kulturella området. Samverkan beträffande förnyelse och utveckling ska ta hänsyn till de behov och prioriteringar som förs fram av kulturinstitutioner och andra kulturaktörer.

Vi avser att gemensamt utveckla relationen mellan det professionella kulturlivet och civilsamhällets aktörer, för att lyfta fram kulturens roll i samhällsutvecklingen.

Samverkan

Mål

Vår samverkan har följande mål:

- ökat deltagande i kulturlivet
- förbättrade villkor för konstnärligt skapande
- utveckling av kulturlivet med särskilt fokus på barn och unga
- ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden/politikområden
- stimulans av det interregionala, internationella och interkulturella samarbetet
- stärkt dialog inom kultursektorn
- stärkt kunskapsutveckling och forskning

Strategi

- att utifrån en gemensam bild av kulturverksamheten i Västra Götaland och nationellt stödja konst och kultur i regionen
- att identifiera behov av utveckling och förnyelse inom konst- och kulturområdet i regionen samt
- att stärka och utveckla formerna för samverkan mellan kommunal, regional och nationell nivå

Form

Vår samverkan omfattar kulturinstitutionerna, de fria kulturaktörerna och annan kulturverksamhet. VGR har ett särskilt ansvar för dialog och samverkan med kommunerna.

Samverkan kan innebära:

- gemensamma ekonomiska prioriteringar
- att skapa förutsättningar för en breddad finansiering
- kompetensöverföring, nätverk och konferenser
- att initiativ tas avseende kunskapsuppbyggnad och forskning
- initiativ för att stärka samverkan med andra aktörer och samhällsområden
- att effektivisera beslutsprocesserna
- att ge bättre underlag för prioriteringar

Innehållet i ovanstående konkretiseras i löpande dialog mellan Kulturrådet och Västra Götalandsregionen årligen och dokumenteras i särskild PM, Samverkansområden mellan Kulturrådet och Västra Götalandsregionen 2010 (se bilaga).

Uppföljning och utvärdering

Kulturrådet och Västra Götalandsregionen kommer att under 2010 följa upp och stämma av arbetet inom ramen för avsiktsförklaringen.

En gemensam arbetsgrupp presenterar underlag inför mötena.

Göteborg den 8 december 2009

Kerstin Brunnberg
Ordförande Statens kulturråd

Lars Nordström
Ordförande i kulturnämnden
Västra Götalandsregionen

Kennet Johansson
Generaldirektör Statens kulturråd

Conny Brännberg
1:e vice ordförande i kulturnämnden
Västra Götalandsregionen

Samverkansområden mellan Statens kulturråd och Västra Götalandsregionen 2010

Följande kulturinstitutioner i Västra Götaland får bidrag från både Kulturrådet och VGR och omfattas av avsiktsförklaringen:

- Folkteatern i Göteborg
- GöteborgsOperan
- Göteborgs Symfoniker
- Regionteater Väst
- Västra Götalandsregionen regional musikverksamhet/Kultur i Väst/Vara konserthus/
KulturUngdom
- Göteborg Wind Orchestra
- Västra Götalandsregionen/Västarvet/Bohusläns museum, Västergötlands museum,
Regionmuseum Västra Götaland/Naturhistoriska museet i Göteborg
- Insamlingsstiftelsen Nordiska Akvarellmuseet
- Regionbiblioteket Västra Götaland

Samverkan kommer också att omfatta det fria kulturlivet och andra verksamheter utanför institutionerna. Diskussioner mellan Kulturrådet och VGR bör ske inför bidragsbeslut till sådan verksamhet.

Följande särskilda områden har identifierats gemensamt av Kulturrådet och VGR för samverkan inom ramen för avsiktsförklaringen. Kulturrådets och VGR:s respektive insatser kommer att konkretiseras under arbetets gång. Insatserna kan bestå av ekonomiskt stöd, kunskapsutbyte såsom konferenser och seminarier, utvecklingsarbete inom statistikområdet, forskningsinitiativ m.m.

1. OMVÄRLDSANALYS OCH KULTURPOLITISK FORSKNING

På regional såväl som på nationell nivå finns ett stort behov av stärkt omvärldsanalys, kunskapsutveckling och forskning inom det kulturpolitiska området, vilket även pångterats i kulturpropositionen.

Att rätt läsa av och bedöma de samhällsförändringar som kan påverka kulturpolitiken kommer att bli allt viktigare i framtiden.

En springande punkt är också hur gjorda erfarenheter kommuniceras och sprids mellan internationella, nationella, regionala och lokala nivåer.

VGR:s kulturnämnd vill gärna bidra till att stärka en systematisk omvärldsbevakning och kunskapsuppbyggnad som kommer såväl den nationella som den regionala och lokala nivån till del.

Forskning inom för kulturpolitiken strategiska områden är ofta tvärvetenskaplig och

multidisciplinär. I dag är dock dessa forskningsmiljöer splittrade så till vida att de återfinns inom många och små miljöer utan inbördes sammanhang. De är i behov av tvärvetenskapligt organiserade miljöer för att lättare kunna överskrida gränserna mellan de akademiska fakulteterna och disciplinerna.

Syftet med samarbetet omkring den kulturrelaterade forskningen är att skapa en plattform där Västra Götalandsregionen i samspel med andra aktörer i regionen, i andra regioner samt på nationell nivå främjar och initierar former för tillämpad forskning och följeforskning. Dessa ska kunna användas i direkt relation till utvecklingen av infrastrukturer, program, utförare, projektägare och partnerskap.

Statens kulturråd medverkar i detta arbete som diskussionspart och stöd i genomförandet.

- VGR ska tillsammans med Kulturrådet och andra relevanta parter under 2010 arbeta fram en strategisk plattform för omvärldsbevakning. Denna ska bland annat omfatta metoder för kunskapsinhämtning, analys samt kommunikation av inhämtad kunskap.
- Parterna ska tillsammans med Region Skåne under våren 2010 arrangera två forskningskonferenser kring temat ”Vad är kulturpolitiskt relevant forskning och hur kan den organiseras?”
- VGR ska tillsammans med andra relevanta parter vid utgången av 2010 ha arbetat fram ett gemensamt förslag kring en forskningsplattform rörande regional kulturpolitiskt relaterad forskning som stöder samspelet mellan praktiker och forskare.

2. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR KONSTNÄRLIGT ARBETE

Konst- och kulturkompetens bidrar till samhällsutvecklingen i flera bemärkelser.

Genom de konstnärliga uttrycken kan medborgarna ges möjlighet till upplevelser och perspektiv som stärker den sociala hållbarheten och ökar individens livskvalitet.

Konstens och kulturens producenter skapar också ett mervärde i ekonomiska termer genom att de människor som vill uppleva konst och kultur också konsumerar boende, mat och resor.

Företag etablerar sig helst i miljöer med ett dynamiskt konst- och kulturliv eftersom människor idag har stora krav på en meningsfull fritid.

I tider av en hårdnande global konkurrens om kunskapskapital och behov av kreativa miljöer spelar den konstnärliga kompetensen en allt större roll för innovativa processer och för sammanhang där perspektiv måste brytas mot varandra för att nya idéer ska uppstå.

De estetiska läroprocesserna bidrar till en fördjupad förståelse av omvärld och mänskliga relationer.

För att konstens och kulturens producenter ska ha möjlighet att få arbeta med de estetiska och innovativa uttrycken och därmed öka sin sysselsättning och möjligheter till försörjning, måste nya stödformer utvecklas. I Västra Götaland pågår ett programarbete mellan 2009 och 2012 med avsikt att näringslivsutveckla kultursektorn.

På nationell nivå har kultur- och näringsdepartementen enats omkring satsningar på de kulturella näringarnas förutsättningar. I handlingsplanen föreslås bland annat att Tillväxtverket i samråd med bl.a. Statens kulturråd ska stödja, följa och analysera tillväxtinriktade kreativa och innovativa verksamheter i form av pilotprojekt på lokal, regional, nationell eller internationell nivå, som bygger på samverkan mellan kultur och näringsliv.

Ytterligare en aspekt av konstnärernas förutsättningar för sitt utövande handlar om former omkring utställningsersättningar, litteraturstöd och andra samhälleliga bidrag till det fria kulturlivet. Hit hör också i högsta grad frågan om det fria kulturlivets möjligheter till kompetensutveckling.

Den regionala och statliga nivån ska fördjupa samtalet omkring de mest effektiva formerna för att tillsammans stödja det fria kulturlivets villkor.

En annan dimension handlar om möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att utöva ett konstnärskap. En bärande ambition bör vara att skapa förutsättningar för ett utövande som bidrar till att utveckla de konstnärliga uttrycken.

- VGR och Kulturråd ska under 2010 identifiera och samverka kring insatser rörande kultur som näring utifrån det regionala handlingsprogrammet och den nationella handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar.
- Parterna ska vid utgången av 2010 ha arbetat fram ett förslag till former för samverkan rörande stöd till de fria kulturutövarna i regionen inklusive utövare med funktionsnedsättning i form av kompetensutvecklingsinsatser och infrastrukturstöd.
- VGR och Kulturrådet fattar bidragsbeslut var för sig.

3. GEMENSAMMA FOKUS UTIFRÅN VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS BESLUTADE HANDLINGSPROGRAM

Västra Götalandsregionens kulturpolitik kraftsamlar kring barn och ungdomars kultur, det livslånga lärandet, kulturen som näring, regionens kulturarv samt natur- och kulturturismen. De intentioner i programmen som kan förstärkas i ett nationellt–regionalt–kommunalt samarbete har flera dimensioner.

En dimension vetter mot institutionsutveckling där horisontella perspektiv och begrepp som medborgarperspektiv, delaktighet och tillgänglighet kan aktualiseras.

De utvecklingsprojekt som kulturinstitutionerna i Västra Götaland i dag söker bidrag för direkt hos Kulturrådet ska bli föremål för samråd med VGR inför bidragsbeslut. Beslut om bidrag fattas var för sig.

En annan dimension gäller metodutveckling avseende koordinering av bidrag, utvecklande av nätverk samt skapande av förutsättningar för aktörssamarbeten.

- VGR och Kulturrådet ska under 2010 bidra till kulturinstitutionernas utveckling avseende jämställdhet, mångfald och tillgänglighet. Dessutom bör former för att optimera effekten av de nationella utvecklingsmedel som söks direkt av regionala institutioner diskuteras.
- Parterna ska under 2010 göra en analys av hur respektive parts samt övriga bidragsgivares former för bidragsgivning i praktiken fungerar gentemot intressenterna samt föreslå eventuella justeringar i periodicitet.

4. BARN OCH UNGDOM

VGR tillhandahåller årligen ett så kallat arrangörsstöd för barn och unga (13 400 tkr år 2009), vilket innebär att kommunerna får regional subvention för aktiviteter för åldrarna 3–19 år. Staten har skapat modellen Skapande skola, som riktas till de kommunala skolorna. Här bör modeller arbetas fram för att samspelet mellan bidragsformerna ger en effektivare användning av resurserna.

VGR finansierar också verksamheten Kultur Ungdom med inriktning på unga vuxnas eget skapande. Verksamheten driver bland annat projekten Musik Direkt och Ung kultur möts på regional nivå.

- Parterna ska under 2010 arbeta för att skapa modeller för ett dynamiskt samspel mellan det regionala arrangörstödet för barn och unga samt de nationella Skapande skola-medlen. Kulturrådet och VGR ska diskutera hur samverkan kan utvecklas inom detta område.